

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЮРИДИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ
ТА НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У СФЕРІ ПРАВА З УРАХУВАННЯМ
СУЧАСНИХ ІМПЕРАТИВІВ ЦИВІЛІЗАЦІЇ**

11 вересня – 22 жовтня 2023 року

УДК 37.013:[378:34+001.8:34]"313"(062.552)

О-75

Організаційний комітет:

Андрій Смітюх – доктор юридичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародного співробітництва Одеського національного університету імені І.І. Мечникова;

Олена Миколенко – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права, кримінального процесу та криміналістики Одеського національного університету імені І.І. Мечникова;

Тетяна Степанова – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного права та правосуддя Одеського національного університету імені І.І. Мечникова;

Олександр Миколенко – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри адміністративного та господарського права Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

О-75 Особливості організації освітнього процесу в закладах вищої освіти юридичного спрямування та наукової діяльності у сфері права з урахуванням сучасних імперативів цивілізації : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 11 вересня – 22 жовтня 2023 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. – 108 с.

ISBN 978-966-397-329-6

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Особливості організації освітнього процесу в закладах вищої освіти юридичного спрямування та наукової діяльності у сфері права з урахуванням сучасних імперативів цивілізації» (11 вересня – 22 жовтня 2023 року).

УДК 37.013:[378:34+001.8:34]"313"(062.552)

© Одеський національний університет
імені І.І. Мечникова, 2023

© Центр українсько-європейського
наукового співробітництва, 2023

ISBN 978-966-397-329-6

© Українсько-польське наукове
видавництво
«Liha-Pres», 2023

ДЕЯКІ АКТУАЛЬНІ ПОРАДИ СТУДЕНТАМ ЮРИДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ НАБУТИХ ЗНАЇЬ НА ПРАКТИЦІ

Каменська Н. П.

*доктор юридичних наук,
професор кафедри правознавства
ВНЗ «Полтавський університет економіки і торгівлі»,
практикуючий адвокат
м. Полтава, Україна*

Будь-яка програма підготовки фахівців у сфері права включає теоретичну та практичну частини. Разом з тим, значення апробації отриманих юридичних знань у правозастосуванні важко переоцінити.

Студенти юридичних спеціальностей, як правило, мають можливість попрактикуватися у таких сферах:

- консультування пересічних громадян та посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування тощо;

- підготування проектів організаційно-розпорядчих документів, договорів, відповідей на звернення в адміністративному порядку (у тому числі запитів щодо надання публічної інформації та роз'яснень про застосування окремих правових норм), процесуальних документів адресованих суду у межах тих або інших судових справ;

- перевірка підготовлених іншими уповноваженими структурними підрозділами, посадовими особами проектів документів на відповідність чинному законодавству тощо.

З моєї точки зору як практикуючого адвоката, студент здійснюючи діяльність у сфері юриспруденції повинен чітко розуміти підґрунтя ефективного користуватися нормативно-правовими актами та судовою практикою за відповідним тематичним напрямом.

Необхідно пам'ятати, що норми Конституції України [1] є нормами прямої дії і на них доцільно спиратися здійснюючи аналіз окремої юридично-значимої ситуації на відповідність чинному законодавству. Якщо маємо справу з діяльністю/бездіяльністю органів державної влади чи місцевого самоврядування у нагоді стануть базові положення ч. 2 ст. 19 Конституції України: «Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України» [1]. Необхідний аналіз обов'язково здійснюється у взаємозв'язку з нормами спеціальних законів

та підзаконних правових актів, що регламентують повноваження суб'єктів владних повноважень, які становлять інтерес.

Одночасно звертається увага й на те, що підзаконні нормативно-правові акти міністерств, інших органів виконавчої влади, органів господарського управління та контролю, що забезпечують охорону прав, свобод і законних інтересів громадян, підприємств, установ та організацій відповідно до Указу Президента України «Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади» [2] в обов'язковому порядку підлягають державній реєстрації у Міністерстві юстиції України. Такі правові акти набувають чинності через 10 днів після їх державної реєстрації, якщо в них не встановлено пізнішого строку надання їм чинності. В іншому випадку їх легітимність (у разі необхідності) може бути піддана сумніву та оскаржена до адміністративного суду. Така можливість передбачена законодавцем Кодексом України про адміністративне судочинство [3] до адміністративного суду (див. ст. 5 «Право на звернення до суду та способи судового захисту»). Врахування викладеного допоможе уникнути настання непоправних негативних наслідків для осіб законні інтереси яких реалізовує чи захищає студент у правозастосуванні.

На даний час, у процесі розв'язання юридичних питань на практиці неабияка увага приділяється постановам Верховного Суду. У Законі України «Про судоустрій та статус суддів» законодавець наголошує, що: «Висновки щодо застосування норм права, викладені у постановях Верховного Суду, є обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права. Висновки щодо застосування норм права, викладені у постановях Верховного Суду, враховуються іншими судами при застосуванні таких норм права» (ст. 13) [4]. Практика Верховного Суду у публічному доступі в Єдиному державному реєстрі судових рішень або на офіційному сайті вказаної касаційної інстанції: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>.

У окресленому аспекті вагоме значення, також мають Європейська конвенція з прав людини [5] та практика Європейського суду з прав людини, що є джерелом права відповідно до Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» (ст. 17) [6].

Врахування вищевикладеного, допоможе студентам юридичних спеціальностей уникнути помилок під час застосування набутих знань на практиці, підійти до аналізу юридично значимих ситуацій не однобічно, а комплексно та головне: досягати поставлених у сфері юриспруденції цілей з максимально ефективним результатом.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади: Указ Президента України від 3 жовтня 1992 р. № 493/92. *Президент України. Збірник указів Президента*. 1992. № 4.

3. Кодекс України про адміністративне судочинство: Закон України від 06 липня 2005 р. № 2747 – IV / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35 /3–36, 37. Ст. 446.

4. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.

5. Європейська конвенція з прав людини: міжнародний документ від 04.11.1950 р. / Рада Європи. *Офіційний вісник України*. 1998. № 13. № 32 від 23.08.2006. С. 270.

6. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260.

CHATGPT В ОСВІТНІЙ ТА НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ

Козаченко Г. В.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань
Національна академія внутрішніх справ
м. Київ, Україна*

Однією з найпопулярніших розробок OpenAI є ChatGPT, випущений для публічного використання 30.11.2022, – велика мовна модель (LLM – Large Language Model), навчена на величезному обсязі текстових даних, яка вміє обговорювати та видавати відповіді на запити, задані користувачем, індивідуально підбирає стиль спілкування, виходячи з характеру заданих запитань. Вже у січні 2023 р. кількість активних користувачів ChatGPT становила 100 млн.